

ΕΛΕΤΑΕΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΑΙΟΛΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Σχέδιο νόμου «Απελευθέρωση αγοράς ενέργειας, εκσυγχρονισμός της ΔΕΗ, ιδιωτικοποίηση της ΔΕΠΑ και στήριξη των ΑΠΕ»

19 Νοεμβρίου 2019

Άρθρο 26

Εναρμόνιση με Κανονισμό για ευθύνη εξισορρόπησης σταθμών Α.Π.Ε.

A] Το άρθρο αυτό φέρεται ως υποχρεωτική ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο διατάξεων του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 2019/943 και ιδίως των άρθρων 5 και 12 αυτού που αφορούν τις αποκλίσεις και την κατανομή του φορτίου, που συνεπάγονται νέες υποχρεώσεις για τους παραγωγούς Α.Π.Ε. Δυστυχώς όμως, η μεγάλη καθυστέρηση που έχει υπάρξει στην υλοποίηση και εφαρμογή του νέου σχεδιασμού της ηλεκτρικής αγοράς, στερεί από τους παραγωγούς Α.Π.Ε. δικαιώματα που θα έπρεπε να απολαμβάνουν και επιλογές που θα έπρεπε να διαθέτουν ως προϋπόθεση των νέων υποχρεώσεων που εισάγει το σχέδιο νόμου. Περαιτέρω, υφίστανται διατάξεις του σχεδίου που δεν επιβάλλονται από τον Κανονισμό και προτείνουμε να απαλειφθούν.

Ειδικότερα:

α) Η περίπτωση γ) της παρ. 4 ανατρέπει αναδρομικά την προτεραιότητα στην κατανομή του φορτίου έργων Α.Π.Ε. με υπογεγραμμένες συμβάσεις. Η ανατροπή είναι προφανώς αντίθετη στην αρχή της ασφάλειας δικαίου. Περαιτέρω, κατά την άποψη μας παραβιάζει το πρώτο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 12 του Κανονισμού 2019/943.

Το εδάφιο αυτό του Κανονισμού εισάγει δύο (και όχι μόνο μία) εξαιρέσεις υπέρ των Α.Π.Ε. σε σχέση με την γενική διάταξη της παρ. 2. Το σχέδιο νόμου όμως ενσωματώνει μόνο τη μία εξαίρεση, ήτοι αυτή που αντιστοιχεί στο ακόλουθο λεκτικό του Κανονισμού: «*...power-generating facilities that use renewable energy sources or high-efficiency cogeneration and were commissioned before 4 July 2019 and, when commissioned, were subject to priority dispatch under Article 15(5) of Directive 2012/27/EU or Article 16(2) of Directive 2009/28/EC of the European Parliament and of the Council (20) shall continue to benefit from priority dispatch.*»

Το σχέδιο νόμου αγνοεί λανθασμένα την κρίσιμη πρώτη φράση του πρώτου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 12 του Κανονισμού, ήτοι τη φράση «*Without prejudice to contracts concluded before 4 July 2019...*» (στα Γερμανικά: «*Unbeschadet der vor dem 4. Juli 2019 geschlossenen Verträge wird...*»).

ΕΛΕΤΑΕΝ

Η φράση αυτή εισάγει σημαντική εξαίρεση υπέρ των Α.Π.Ε. και ξεκαθαρίζει ότι οι συμβάσεις που έχουν υπογραφεί πριν την 4^η Ιουλίου 2019 δεν θίγονται και επομένως το δικαίωμα της προτεραιότητας στην κατανομή φορτίου που είναι συνυφασμένο με αυτές, διατηρείται ασχέτως του χρόνου σύνδεσης των σταθμών. Στην προκειμένη περίπτωση της Ελλάδας οι παραγωγοί Α.Π.Ε. που έχουν υπογράψει ΣΠΗΕ ή Σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης, τις υπέγραψαν εντός ενός θεσμικού πλαισίου που εξασφάλιζε ότι οι σταθμοί τους έχουν προτεραιότητα κατά την κατανομή του φορτίου. Μάλιστα, οι ΣΠΗΕ και οι ΣΕΣΤ δεν έχουν καν υποχρέωση συμμετοχής στην αγορά. Ιδίως, οι Συμβάσεις Πώλησης Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΣΠΗΕ) κάνουν ρητή αναφορά στην προτεραιότητα στην κατανομή δια της παραπομπής στο άρθρο 9 του ν. 3468/2006 (βλ. το τρίτο άρθρο των ΣΠΗΕ που έχει τίτλο «Προγραμματισμός λειτουργίας και φόρτισης»). Στο ίδιο άρθρο 9 του ν. 3468/2006 παραπέμπει για τη λειτουργία των σταθμών και η παρ. 3 του πρώτου άρθρου των ΣΕΣΤ και ΣΕΔΠ

Η παράλειψη αυτή του σχεδίου νόμου είναι σημαντική και θίγει αναδρομικά τις υπογεγραμμένες συμβάσεις.

Επομένως η περίπτωση γ) της παρ. 4 του άρθρου 26 του σχεδίου πρέπει να αναδιατυπωθεί ως εξής:

«γ) σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ, οι οποίοι είτε (ι) υπέγραψαν Σύμβαση Πώλησης Ηλεκτρικής Ενέργειας σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 3468/2006 (Α' 129) ή Σύμβαση λειτουργικής Ενίσχυσης σύμφωνα με τα άρθρα 9, 10 ή 11 του ν. 4414/2006 (Α' 149) πριν από την 4η Ιουλίου 2019 είτε (ιι) τέθηκαν σε δοκιμαστική λειτουργία αν προβλέπεται άλλως λειτουργία πριν από την 4η Ιουλίου 2019, ...»

Σημειώνεται ότι η κρίσιμη φράση «*Without prejudice to contracts concluded before 4 July 2019...*» προστέθηκε στο προσχέδιο του Κανονισμού σε σχετικά ύστερο στάδιο των διαπραγματεύσεων, ακριβώς για να μη θιγεί η προτεραιότητα των υπογεγραμμένων συμβάσεων.

- β) Με τις παραγράφους 1 και 3 του άρθρου 26 του σχεδίου επεκτείνεται η ευθύνη εξισορρόπησης σε όλους τους σταθμούς Α.Π.Ε. άνω των 400kW που τέθηκαν σε λειτουργία από την 4.7.2019 και μετά. Η υποχρέωση αυτή φαίνεται ότι είναι κατ' αρχάς συμβατή με την παρ. 2 του άρθρου 5 του Κανονισμού 2019/943.

Όμως, κατά την ουσία του Κανονισμού -αλλά και της κοινής λογικής- η υποχρέωση αυτή συνδέεται με, ή και τίθεται υπό την αίρεση της αποτελεσματικής εφαρμογής των άρθρων 6 και 7 του Κανονισμού που αφορούν τη λειτουργία της Αγοράς Εξισορρόπησης και των Αγορών Επόμενης Ημέρας και Ενδοημερήσιας. Ιδιαίτερη σημασία έχουν:

- η παρ. 1.γ του άρθρου 6 σύμφωνα με την οποία η Αγορά Εξισορρόπησης θα έπρεπε να έχει οργανωθεί έτσι ώστε «να διασφαλίζεται η άνευ διακρίσεων πρόσβαση όλων των συμμετεχόντων στην αγορά, είτε μεμονωμένα είτε μέσω σωρευτικής εκπροσώπησης, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης για ηλεκτρική ενέργεια παραγόμενη από μεταβλητές ανανεώσιμες πηγές, απόκριση ζήτησης και αποθήκευση ενέργειας»

- η παρ. 2.β του άρθρου 7 σύμφωνα με την οποία οι Αγορές Επόμενης Ημέρας και Ενδοημερήσια θα έπρεπε να λειτουργούν ώστε να «*μεγιστοποιούν την ικανότητα όλων των συμμετεχόντων στην αγορά να διαχειριστούν τις αποκλίσεις*».

Επειδή είναι προφανές ότι η Ελλάδα δεν έχει συμμορφωθεί με τα ανωτέρω, εκφράζουμε την ανησυχία μας ότι η έναρξη των σχετικών υποχρεώσεων των παραγωγών Α.Π.Ε. πριν την έναρξη λειτουργίας των Αγορών και την επίτευξη συνθηκών μεγιστοποίησης της ικανότητας των συμμετεχόντων να διαχειριστούν αποκλίσεις, προκαλεί σε αυτούς άδικη ζημία με ευθύνη του κράτους ή και των αρμόδιων φορέων.

- γ) Το σχέδιο νόμου δεν ενσωματώνει πλήρως την υποχρέωση του κράτους, που προκύπτει από την παρ. 1 του άρθρου 5 του Κανονισμού, να διασφαλίζει ότι όλοι οι υπόχρεοι εξισορρόπησης θα μπορούν να «*μεταβιβάζουν συμβατικά την ευθύνη τους σε ένα συμβαλλόμενο μέρος με ευθύνη εξισορρόπησης της επιλογής τους*».

Συγκεκριμένα, από τη διατύπωση της παρ. 3 του άρθρου 26 του σχεδίου (νέο άρθρο 5Α του ν.4414/2016, παρ. 2) προκύπτει ότι τα έργα που έχουν υπογράψει ΣΕΣΤ και έχουν ευθύνη εξισορρόπησης θα πρέπει να καταβάλουν το σχετικό κόστος αποκλειστικά στον ΔΑΠΕΕΠ και δεν μπορούν να επιλέξουν κάποιον άλλο φορέα. Μάλιστα, το κόστος αυτό αφορά αποκλίσεις που προκύπτουν από μία διαδικασία (πρόβλεψη παραγωγής, δήλωση έγχυσης) που διενεργείται από το ΔΑΠΕΕΠ, και συνεπώς είναι εκτός ελέγχου των παραγωγών Α.Π.Ε.

Από τις διατάξεις του σχεδίου προκύπτει ότι η μοναδική τους επιλογή να μπορέσουν να απευθυνθούν σε άλλον φορέα για την εκπροσώπηση, είναι να εγκαταλείψουν τη ΣΕΣΤ και να μεταπέσουν σε ΣΕΔΠ, απαίτηση που δεν είναι λογική.

- δ) Το σχέδιο νόμου δεν αξιοποιεί τη δυνατότητα που προσφέρει ο Κανονισμός στα κράτη (τελευταίο εδάφιο, παρ. 2, άρθρο 5) «*να παρέχουν κίνητρα στους συμμετέχοντες στην αγορά που εξαιρούνται εν όλω ή εν μέρει από την ευθύνη εξισορρόπησης ώστε να αναλάβουν την πλήρη ευθύνη εξισορρόπησης*». Θεωρούμε ότι -δεδομένων και των ελλείψεων που προαναφέρθηκαν σε σχέση με την πρόοδο της Ελλάδας- αυτό πρέπει να γίνει.
- ε) Ομοίως, το σχέδιο νόμου δεν αξιοποιεί τη δυνατότητα που προσφέρει ο Κανονισμός στα κράτη (τελευταίο εδάφιο, παρ. 3, άρθρο 12) «*να παρέχουν κίνητρα σε εγκαταστάσεις επιλέξιμες για κατανομή κατά προτεραιότητα, προκειμένου να παραιτούνται εθελουσίως της κατά προτεραιότητα κατανομής*». Θεωρούμε ότι τέτοια κίνητρα πρέπει να παρασχεθούν.

- στ) Ο Κανονισμός δεν υπεισέρχεται σε θέματα λειτουργικών ενισχύσεων. **Δεν κατανοούμε λοιπόν γιατί με την παρ. 1 του άρθρου 26 του σχεδίου μειώνονται τα όρια εγκατεστημένης ισχύος μεταξύ ΣΕΣΤ και ΣΕΔΠ (από 3MW σε 400kW για αιολικά). Ζητούμε να διαγραφεί αυτή η ρύθμιση.**

Β] Πέραν των ανωτέρω που αποτελούν σχολιασμό των διατάξεων που έχουν ενταχθεί στο σχέδιο νόμου, **επιθυμούμε να προτείνουμε την ενσωμάτωση και του άρθρου 13 Κανονισμού 2019/943 και ιδίως της παραγράφου 7 αυτού, που αφορά την αποζημίωση των παραγωγών για την ενέργεια που περικόπτεται για τεχνικούς λόγους του δικτύου με την εφαρμογή εντολών από την Διαχειριστή που δεν προκύπτουν από κανόνες αγοράς. Θα πρέπει λοιπόν να υπάρξει κατάλληλη εξουσιοδοτική διάταξη για την κατάρτιση της απαραίτητης μεθοδολογίας.**

Η αποδοχή της ανωτέρω πρότασης θα στείλει το μήνυμα ότι το σχέδιο νόμου δεν αρκείται στο να ενσωματώσει τις «αρνητικές» διατάξεις του Κανονισμού αλλά και αυτές που είναι πιο «θετικές». Εναλλακτικά, αν θεωρείτε ότι ο καθορισμός της αποζημίωσης που προβλέπεται στην παρ. 7 του άρθρου 13 του Κανονισμού θα γίνει με απλή αλλαγή των εθνικών κωδίκων και κανονισμών, θα προτείναμε αυτό να διευκρινισθεί δημοσίως.

Άρθρο 21

Όροι και διαδικασία για χορήγηση μεμονωμένης ενίσχυσης σε σταθμούς ΑΠΕ ισχύος μεγαλύτερης των 250MW

Η διάταξη είναι θετική. Ενθαρρύνουμε την Κυβέρνηση να εκδώσει άμεσα την εφαρμοστική υπουργική απόφαση.

Έχουμε όμως τις εξής παρατηρήσεις:

- α) Θα πρέπει να τεθεί εύλογη προθεσμία (π.χ. 2 μηνών) μετά την υποβολή ενός αιτήματος, εντός της οποίας θα οφείλει το ΥΠΕΝ να αποφανθεί αν θα κοινοποιήσει στην Ε.Ε. σχήμα μεμονωμένης ενίσχυσης ή όχι.
- β) Το κριτήριο «*σύνθεση του έργου*» είναι εντελώς ασαφές και προτείνεται να διαγραφεί,
- γ) Το κριτήριο «*εταιρική ή μετοχική σύνθεση*» είναι επίσης ασαφές, αφού δεν προσδιορίζεται τι θα εξετάζεται ως προς αυτή (τη σύνθεση),
- δ) δεν μας είναι σαφές γιατί μετά την εγκριτική ή απορριπτική απόφαση της Ε.Ε. απαιτείται απόφαση Υπουργού. Κατά την κατανόησή μας οι αποφάσεις της Γ.Δ. Ανταγωνισμού της Ε.Ε. είναι εκτελεστές. Αν ισχύει αυτό, θα μπορούσε να αποφευχθεί η καθυστέρηση νέας υπουργικής απόφασης. Κατ' ελάχιστον θα μπορούσε να αντικατασταθεί με απόφαση του Γενικού Διευθυντή Ενέργειας ή του Διευθυντή της Δ/σης Α.Π.Ε. με την οποία θα ενημερώνεται ο ενδιαφερόμενος και οι αρμόδιοι φορείς για την απόφαση της Ε.Ε.

Σημειώνουμε ότι η εφαρμοστική απόφαση θα πρέπει να ρυθμίσει μεταξύ άλλων και το ενδεχόμενο μείωσης, για λόγους πέραν της ευθύνης του επενδυτή, της εγκατεστημένης ισχύος ενός έργου για το οποίο έχει ήδη εγκριθεί μεμονωμένο σχήμα ενίσχυσης.

Άρθρο 19

Αποζημίωση παραγωγών Α.Π.Ε. μέχρι την έναρξη συμμετοχής του ΦοΣΕΤεΚ στην αγορά

Η συγκεκριμένη διάταξη ικανοποιεί πάγιο αίτημά μας και επιλύει μερικώς το πρόβλημα αποζημίωσης των εν λειτουργία έργων με ΣΕΔΠ που παρέμειναν απλήρωτα επί 4 μήνες.

Εξακολουθούμε όμως να θεωρούμε ότι δεν έχει νόημα η αποζημίωση για το μεταβατικό διάστημα να γίνεται στο 90% της Τ.Α., δεδομένου ότι όλες οι μελέτες που έχουν γίνει

καταδεικνύουν ότι η μέση μηνιαία συνολική αποζημίωση τουλάχιστον των αιολικών πάρκων θα κυμαίνεται $\pm 1,5\%$ περίξ της Τιμής Αναφοράς τους.

Για αυτό, **προτείνουμε η αποζημίωση της παραγωγής που έχει ήδη εγχυθεί στο δίκτυο κατά το μεταβατικό διάστημα από την έναρξη δοκιμαστικής λειτουργίας του κάθε σταθμού, να γίνει με πληρωμή της στο 98,5% της Τ.Α.**

Άρθρο 20

Συμμετοχή σταθμών Α.Π.Ε. στη χονδρεμπορική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας χωρίς λειτουργική ενίσχυση

παρ. 1: Δεδομένου ότι εισάγεται νέο άρθρο 12^Α στο ν.4414/2016 που τέθηκε σε ισχύ την 9.8.2016, προτείνεται για την αποφυγή συγχύσεως η φράση «*μετά την θέση σε ισχύ της παρούσας διάταξης*» (τέταρτη γραμμή παραγράφου 1) να αντικατασταθεί με τη συγκεκριμένη ημερομηνία.

παρ. 3: α) Δεν είναι κατανοητό γιατί τίθεται χρονικός περιορισμός τεσσάρων ετών από την έναρξη δοκιμαστικής λειτουργίας για την άσκηση του δικαιώματος των δικαιούχων έργων για απευθείας συμμετοχή στην αγορά χωρίς λειτουργική ενίσχυση.

Προτείνεται να μην υπάρχει τέτοιος περιορισμός και το σχετικό δικαίωμα να μπορεί να ασκηθεί (φυσικά άπαξ) οποτεδήποτε κατά τη διάρκεια ισχύος της άδειας λειτουργίας.

β) Ως επιπλέον πρόταση βελτίωσης του συγκεκριμένου άρθρου προτείνεται η μετάπτωση από σχήμα λειτουργικής ενίσχυσης σε σχήμα εμπορικής λειτουργίας, να γίνεται ακόμη και **για μέρος της ισχύος του εν λειτουργία σταθμού**, το οποίο θα αποφασίζει ο παραγωγός (φυσικά άπαξ).

Νέα παρ. 4: Τέλος θα θέλαμε να προτείνουμε μια ακόμη πιο ευρεία εφαρμογή του συγκεκριμένου μέτρου με δυνατότητα εφαρμογής σε πρότερο στάδιο, δηλ. να μπορεί να εφαρμοστεί κατά τη φάση συμμετοχής του επενδυτή σε ανταγωνιστικές διαδικασίες. Συγκεκριμένα ο παραγωγός να μπορεί να συμμετέχει στις ανταγωνιστικές διαδικασίες υποβάλλοντας αίτημα συμμετοχής στην ΡΑΕ με μέρος της ισχύος της Άδειας Παραγωγής του σταθμού, δηλ. :

«4. Οι κάτοχοι σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. μπορούν να υποβάλουν αίτημα συμμετοχής στις ανταγωνιστικές διαδικασίες της ΡΑΕ ακόμη και για μέρος της ισχύος του σταθμού όπως αυτή αναφέρεται στην Άδεια Παραγωγής. Στην περίπτωση αυτή και εφόσον ο σταθμός ανήκει τελικώς στους επιλεγέντες συμμετέχοντες τότε η ΣΕΔΠ θα αφορά το μέρος της ισχύος του σταθμού με το οποίο ο επενδυτής συμμετείχε στις ανταγωνιστικές διαδικασίες. Όσον αφορά την υπόλοιπη ισχύ οι παραγωγοί θα μπορούν είτε να εγγράφονται στο Μητρώο Συμμετεχόντων που τηρεί η Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε., είτε να εκπροσωπούνται από Φορείς Σωρευτικής Εκπροσώπησης (Φο.Σ.Ε.), ή από το Φορέα Σωρευτικής Εκπροσώπησης Τελευταίου Κατάφυγίου (Φο.Σ.Ε.Τε.Κ.) του ν.4414/2016 όπως ισχύει, σε περίπτωση που αδυνατούν να λάβουν τις υπηρεσίες των Φο.Σ.Ε.»

Άρθρο 24

Πλαίσιο εγκατάστασης Φ/Β σταθμών σε αγροτική γη (<1% αγροτικής γης)

Δεν συμφωνούμε με την απαγόρευση εγκατάστασης μεγάλων φωτοβολταϊκών σε ΑΓΥΠ, η οποία είναι αντεπιστημονική και αντιπαραγωγική.

Περαιτέρω, σημειώνουμε ότι όσον αφορά την αιολική ενέργεια, έχει παρατηρηθεί το φαινόμενο πολεοδομικές υπηρεσίες να γνωμοδοτούν θετικά στο πλαίσιο της ΑΕΠΟ για την εγκατάσταση αιολικών πάρκων σε ΑΓΥΠ, αλλά να θεωρούν ότι απαγορεύεται η έκδοση άδειας δόμησης.